

Bo01 – Miljövärdering av bebyggelse

Miljöanpassning är ett av huvudmålen för Bo01. Men vad betyder miljöanpassning, hur mäter man den och hur följer man upp den? Ibland går det att hitta tydliga mätbara mått för miljöanpassning men ofta är miljösammanhangen komplexa och svåra att fånga. Inom Bo01-området provas några olika sätt att värdera miljöprestanda för bebyggelsen i området. I det gemensamma kvalitetsprogrammet för Bo01 anges ett antal krav och mål för att säkra en hög miljöprofil. Här finns krav beträffande arkitektur, material, energi, avfall, dagljus, solighet, ljud, emissioner, grönska, biologisk mångfald mm.

Hållbart samhällsbyggande

För att skynda på omställningen till ett hållbart samhälle har regeringen avsatt 7,2 miljarder kr under åren 1998-2003 för stöd till lokala investeringsprogram. Malmö har beviljats 300 Mkr i statligt stöd till 66 åtgärder för ekologisk omställning av Bo01 / Västra hamnen området. Ungefär hälften av åtgärderna avser byggprojekt. I det lokala investeringsprogrammet för Bo01 konkretiseras och preciseras målen från kvalitetsprogrammet till konkreta åtgärder. Där finns både mätbara mål och mål som beskriver en önskad kvalitet. En viktig del i det lokala investeringsprogrammet för Bo01 avser dokumentation, uppföljning och utvärdering av de åtgärder som genomförs. För detta behövs bl a metoder att mäta miljöpåverkan. EcoEffect är en sådan metod som provas vid Bo01.

Miljöfaktablad

Som ett komplement till kvalitetsprogrammets kvalitativa mål och som ett steg på vägen mot kvantifierade miljövärderingar kan nyckeltal användas. De möjliggör jämförelser mellan projekt och kan enkelt förstås av gemene man men ger en ganska snäv och endimensionell bild av verkliga miljöprestanda. Inte desto mindre kan man med hjälp av nyckeltal flytta fram positionerna vad gäller miljöinformation betydligt i förhållande till vad som har gjorts tidigare. Därför har Bo01 beslutat att upprätta miljöfaktablad med ett antal miljönyckeltal för varje projekt. Det kommer att vara ett enkelt A4 blad med miljöfakta på ena sidan och byggherrens presentation av projektet på den andra. Här presenteras också medelvärden för området så att man på varje punkt kan jämföra enskilda byggnader med genomsnittsvärden för Bo01.

Miljönyckeltalen gäller följande områden:

- ytutnyttjande (effektiva planlösningar)
- beräknad energianvändning för uppvärmning och el
- buller
- materialanvändning med hänsyn till förnybarhet och förekommande miljödeklarationer
- ventilation
- dagsljus inne
- solighet på balkonger/uteplatser
- växtlighet och vatten på tomt

Flera av nyckeltalen kan också beräknas per lägenhet så att man kan jämföra lägenheter i samma hus med avseende på dagsljus, solighet etc.

Uppföljning och utvärdering

En plan för vetenskaplig utvärdering av åtgärderna i det lokala investeringsprogrammet tas fram i samråd med Boverket, Formas och Statens energimyndighet. Planen omfattar Bo01-området sett ur ett helhetsperspektiv såväl som detaljer i de olika åtgärderna. Planen fokuserar i första hand på ekologisk hållbarhet men även andra aspekter på hållbar utveckling ingår. Forskare och specialister från flera olika universitet, högskolor och andra institutioner samt från inblandade aktörer deltar i uppföljning, dokumentation och utvärdering.

EcoEffect

EcoEffect beräknar miljöbelastningar inom områdena *energi- och materialanvändning* baserad på livscykelanalys samt *innemiljö och utemiljö* baserade på kriterier. Alla belastningsmått är kopplade till välkända miljöproblem, såsom bidrag till växthuseffekten, försurning, risk för buller och allergi inomhus etc. Miljöbelastningarna beräknas per nytta; dvs är verksamheten "boende" så bokförs belastningen per det antal boende som byggnaden är planerad för. Resultaten visas antingen som en direkt jämförelse mellan olika fastigheter/byggnader eller som miljöbelastningsvärden för enskilda fastigheter/byggnader (miljöbelastningsprofiler). *Utsläppskategorin* innefattar påverkan på växthuseffekt, ozonnedbrytning, försurning, övergödning, bildning av marknära ozon, humantoxicitet och ekotoxicitet. *Avfallskategorin* innefattar

volymavfall, radio- aktivt avfall, slagg och aska och farligt avfall och *naturresurskategorin* innefattar utarmning av bränslen, metaller etc. *Hälsopåverkan inomhus* speglar en bedömd risk för sjukahussympptom, förvärrad allergi, cancer, smitta, förvärrade ledproblem, specifik miljö känslighet mm. Innemiljöegenskaperna visar mått på luftkvalitet, termiskt klimat, ljud, sol- och dagsljus, belysning, elmiljö, ytskikt mm. Hälsopåverkan utomhus gäller luftföroreningar, markföroreningar, buller, skugga, blåst och lukt. Biodiversiteten på tomten bestäms av vegetation, vatten och dagvatten och bioproduktiviteten av markförhållandena.